

Beszámoló az önkormányzat 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatairól

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96.§ (6) bekezdése írja elő, hogy az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatairól évente átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszer háromlépcsős kialakítása szolgálja, hogy a gyermek, ha érdekeit nem sérti, a saját családjában nőjön fel.

Az első lépcső a pénzbeli ellátások és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások. Mindezeket a települési önkormányzat biztosítja, igénybevétele önkéntes.

Amennyiben az első fokon nyújtott ellátások önkéntes igénybevételével a gyermek a családban tartása mellett veszélyeztetetté válna, hatósági intézkedésként védelembevételére kerül sor. Ez a második lépcső szintén a települési önkormányzat hatáskörébe tartozik, nem önkéntes alapú, kötelezettségeket ír elő.

Ha a védelembevétel sem hozza meg a kívánt eredményt, a gyermek veszélyeztettségének megszűnését, akkor kerül sor a harmadik lépcső intézkedéseire, mely a gyermek családból való kiemelését és más gondozási helyen történő elhelyezését jelenti. A harmadik lépcső csak akkor tartozik a települési önkormányzat jegyzőjének a hatáskörébe, amikor súlyos veszélyhelyzet miatt, azonnali elhelyezésre van szükség.

Pénzbeli ellátások:

- a. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b. rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c. óvodáztatási támogatás,
- d. gyermektartásdíj megelőlegezése, (gyámhivatal hatásköre)
- e. kiegészítő gyermekvédelmi támogatás,
- f. otthonteremtési támogatás.(gyámhivatal hatásköre)

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a. gyermekjóléti szolgáltatás,
- b. gyermekek napközbeni ellátása,
- c. gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a. az otthont nyújtó ellátás,
- b. az utógondozói ellátás,
- c. a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a. védelembe vétel,
- b. a családba fogadás,
- c. az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d. az átmeneti nevelésbe vétel,
- e. a tartós nevelésbe vétel,
- f. a nevelési felügyelet elrendelése,
- g. az utógondozás elrendelése,
- h. az utógondozói ellátás elrendelése.

Az e törvényben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat-és hatásköröket

- a. helyi önkormányzat képviselő-testülete,
- b. a települési önkormányzat jegyzője,
- c. a gyámhivatal gyakorolja.

I. A település demográfiai mutatói:

Községünkben a 2010. december 31.-i állapot szerint az állandó népesség száma: 2390 fő, az előző évhez képest 54 fővel csökkent. (2009. évben 38 fő volt) Ebből a gyermekek száma 449 fő, ami a tavalyi évhez képest 15 fő csökkenést jelent. A gyermekek aránya az össznépességhez képest 18.78 %.

Korcsoportos bontásban:

- 0-6 éves korosztály létszáma 133 fő, arányuk a teljes népességhez 6 %,
- 7-14 éves korosztály létszáma 209 fő, arányuk a teljes népességhez 9 %,
- 15-18 éves korosztály 107 fő, arányuk a teljes népességhez 4 %.

Tájékoztató adatként említésre méltó még, hogy az aktív korúak száma 1353 fő, a 61 év felettiek száma 578 fő.

Születések száma az elmúlt négy évben az alábbiak szerint alakult.

2007. évben: 24 fő   2008. évben: 25 fő   2009. évben: 16 fő   2010. évben: 10 fő

II. Pénzbeli és természetbeni ellátások:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján a jogszabályokban meghatározott kedvezmények igénybevételére jogosult.

A 2010. évben átlagosan 134 családból 221 gyermek volt jogosult.

A korosztályok szerinti bontás alapján a támogatásban részesülők alakulása:

- 6 éves korig 28 %,
- 7-14 éves korosztály 44 %,
- 15-18 éves korosztály 11 %,
- 18 éves kor felett 16 %.

A jogosult családok 37%-a egy gyermeket, 34%-a két gyermeket, 20%-a három gyermeket, 9%-a négy vagy öt gyermeket, valamint 1%-a 6 gyermeket nevel.

A jogosultak 48 %-a esetében az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum felét elérte, de a nyugdíjminimumot nem haladja meg, 11 %-ban a nyugdíjminimum felét sem érte el, és 41 % esetében a minimumnyugdíjat elérte vagy meghaladta.

Az egyedülálló szülők aránya 39 %.

A kedvezményben részesülő családokra jellemző, hogy csak az egyik vagy egyik szülő sem áll munkaviszonyban, valamint, rendszerint jogosultak más szociális ellátásra is, pl: bérpótló juttatás, lakásfenntartási támogatás.

A hátrányos helyzetű gyermekek száma minden évben emelkedést mutat.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére pénzbeli támogatást július és november hónapban folyósítottunk, gyermekenként 5.800,- Ft összegben.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal szoros összefüggésbe hozható jegyzői feladat, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása. Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

Arányában tekintve magas azoknak a gyermekeknek a száma, akik valamilyen tanulási zavarral küzdenek, vagy sajátos nevelési igényűek. A helyben működő általános iskola integrált oktatási rendszerben, **jelenleg 107 diákot oktat 1-6. osztályos évfolyamon.** Ez a létszám 2010. szeptemberében szintén 107 gyermek volt. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma 2010. szeptemberében 14 fő volt ez a létszám jelenleg is 14 fő. A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek száma 2010. szeptemberében 26 fő volt, jelenleg ez a szám 23. Összességében elmondható hogy a jelenlegi tanulói létszám 34,58 %-a, 107 gyermekből **37 fő küzd valamilyen problémával,** ami az ő iskolai tanulását nehezíti.

2010. évben is részt vettünk a Bursa Hungarica ösztöndíj programban. A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer, egy pénzbeli szociális juttatás, melyet a települési önkormányzatok, ítélnék oda az önkormányzat területén állandó lakhellyel rendelkező legjobban rászoruló, hátrányos szociális helyzetű hallgatóknak. 2010/2011. tanévben 15 hallgató részesül ösztöndíjban. 2010-ben az önkormányzat 380.000.-Ft-tal támogatta a hallgatókat.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás: A képviselő-testület a gyermeket rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

2010. évben 38 családból 61 gyermeknek állapított meg a szociális bizottság.

Természetbeni ellátást főleg ruházat és élelmiszer-támogatás címen állapított meg.

Kispolgári köszöntő ünnepség keretében 8 újszülött részére került átadásra ajándékcsomag összesen 50.000.-Ft értékben.

négy esetben a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítására irányuló kérelmet a bizottság elutasította, mivel a család nem volt létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetben, valamint a gyermekek ellátásáról más módon lehetett gondoskodni.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra 534.280,- Ft-ot fordított az önkormányzat.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három- illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról és megfelel a Gyvt-ben előírt egyéb feltételeknek pénzbeli támogatást folyósít. 2010. évben 8 gyermek részesült ebben a támogatási formában, 5 gyermek egyszer, 3 gyermek kétszeri alkalommal.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartásra köteles és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban vagy időskorúak járadékában részesül. A támogatás folyósítására 1 gyermek esetében került sor.

EU-s élelmiszer-csomagra adott be pályázatot az önkormányzat, melyet az év folyamán két alkalommal juttattunk el a rászorult családokhoz. Tartós élelmiszert és fagyasztott árut kapott 450 fő, ebből nagy számban részesültek a gyermekek is.

A gyermekétkeztetést az óvodában és az általános iskolában napközi és menza formájában biztosítja az önkormányzat.

A térítési díjkedvezményben részesülők számának alakulása 2010-ben:

Az *óvodában*, éves átlagban 26 gyermek étkezhetett ingyen, ők rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek. 50 %-os kedvezményt 10 gyermek vehetett igénybe, ők a három és többgyermekes családokban élők, vagy tartósan betegek. A többi óvodásnak 14 főnek az önkormányzat 28 %-os kedvezményt biztosított.

Az általános *iskolában* 51 tanuló ingyen ehetett, mivel ők rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek, 17 tanuló 50 %-os kedvezménnyel – mint három- vagy többgyermekes család – 27 tanuló pedig, vagy a napközi igénybevétele vagy menza igénybevétele esetén részesült az önkormányzat által támogatásban. Mindezek alapján elmondható, hogy 2010. évben a Polgármesteri Hivatal Konyhájáról minden helyi iskolás és óvodás gyermek részesül valamilyen étkezési díjkedvezményben.

Önkormányzatunk 2010 évben is részt vett a nyári gyermekétkeztetésben. 2010. június 28-tól 2010. augusztus 31-ig, 46 munkanapon át 61 gyermeknek biztosítottunk ebédet. Ebből 47 gyermeknek meleg étel formájában, a Fakanál ételház közreműködésével, 18 főnek házhozzállítással, 29 főnek elvitellel. További 14 gyermeknek melegíthető konzerv formájában.

III. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

A gyermekjóléti alapellátásoknak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettségének megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

1. A gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatásokat a képviselő-testület a Sió-Sárvíz Menti Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat társulás keretében biztosítja.

Az 1997. évi XXXI. tv. értelmében a Gyermekjóléti Szolgálat feladata, hogy hozzájáruljon a gyermekek egészséges testi, lelki, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzéséhez, ill. a meglévő veszély elhárításához.

A Gyermekjóléti Szolgálat társulás keretében működik öt településen, köztük Tengelicen is. 2010-ben az ügyfélfogadás igazodott a polgármesteri hivatal ügyfélfogadásához (ami azt jelenti, hogy szerdai napok kivételével naponta).

Alapellátásban részesülők:

A Gyermekjóléti Szolgálat személyes segítő kapcsolat keretében tájékoztatja az ügyfeleket jogaikról, kötelezettségeikről, lehetőségeikről.

Közösen megpróbálunk pozitív irányú változást elérni. A szolgálat családgondozója segíti az ügyfél és az érintett egyéb intézménykapcsolatának zavartalanását.

A családgondozó együttműködik más szervekkel, intézményekkel, igyekszik a gyermekvédelmi törvénynek megfelelően minden segítséget megadni az ellátottaknak.

A legfontosabb, az ellátottak alkalmassá tétele az önálló problémamegoldásra – a gyermekek érdekeit elsődlegesen szem előtt tartva.

2010. január 1-jén 6 gyermek volt a településünkön alapellátásban. Ebből a 6 gyermekből kettő elköltözött a faluból, egy nagykorú lett, kettő eredményesség miatt került ki (a kettőből az egyik tavasszal kikerült és ősszel újra visszakerült a rendszerbe, először alapellátásba majd védelembe vétellel iskolai hiányzás miatt). A maradék egy gyermeknél szépen alakulnak a dolgok, de a családtagok értelmi sérültek, ezért kell a kislányt a rendszerben tartani.

2010-ben további 7 gyermek került alapellátásba (ebből egy már az előbb említett), a másik hat gyermek korábban még nem állt a gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatban. A hatból három gyermek ellen rendőrségi eljárás indult, ez szolgáltatta az okot a gyermekvédelmi rendszerbe való bekerülésre. Két gyermeknél viszonylag hamar lezárult az eljárás és felmentették őket, így kikerültek az ellátásból. A harmadik esetben még folyamatban van az ügy, de várható a felmentése. A maradék három gyermekből egy igazolatlan iskolai hiányzás miatt áll a gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatban. A másik két gyermeknél több probléma együttes jelentkezése szolgáltatta az okot, ők még 2010-ben védelembe kerültek.

2010. december 31-én 3 gyermek volt alapellátásban.

Védelembe vétel:

Védelembevételre általában azért kerül sor, mert az adott család halmozottan hátrányos helyzetben van. Gyakran előfordul, hogy egyszerre több bonyolultabb probléma áll fenn, melyek alapellátás keretében nem megoldhatók, illetve a szülő(k) / gyerekek nem működnek együtt a családgondozóval.

2010. január 1-jén 6 gyermek állt védelembe vétel alatt. A 2010-es év folyamán mind a hat gyermek kikerült az ellátásból. Egy nagykorú lett, egy elköltözött, és négy gyermek esetében eredményes volt a családgondozás, ezért a felülvizsgálat során a védelembevétel megszüntetésre került (a 6 gyermekből egy testvérpár volt, ezért 5 családból tevődtek össze a gyerekek).

- Védelembe vétel felülvizsgálatára 3 család 4 gyermeke esetében került sor, a fentiekből adódik, hogy mind a három ügyben a megszüntetés mellett döntött a gyámhatóság.

2010-ben 7 gyermek került védelembe, mind a hét gyermekkel valamilyen formában már korábban is volt kapcsolata a gyermekjóléti szolgálatnak. A hét gyermek hat család gyermekeiből tevődött össze.

- A védelembe vétel okai:
- 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás (2 fő)
  - bűncselekmény elkövetése (1 fő)
  - szülői elhanyagolás (3 fő)
  - bizonytalan lakhatási viszonyok és elhanyagolás (1 fő)

- A bűncselekményt (önbíráskodást) elkövető fiatal februárban került védelembe és szeptemberben nagykorúvá válás miatt került megszüntetésre a védelembe vétele.

A fiatal 2009. májusában követte el ezt a bűncselekményt a másik (sértett) fiú rovására. A konfliktus azért alakult ki, mert a két fiú üzletelt egymással és a sértett nem fizette ki a tartozását. A bűncselekmény elkövetése után kb. egy hónap múlva történt a fiúval egy "baleset", aminek következtében mindkét lábát amputálták. Az elkövetett bűncselekményt nem bánta meg, de a további önbíráskodás veszélye már nem állt fenn, mert D. mozgásában nagymértékben korlátozott lett a "balesetből" kifolyólag. A településről csak segítséggel (autóval) tud kijutni, a házban és a faluban rokkantkocsival közlekedik. A fiú egészségi állapotából adódott, hogy nem fenyegetett a bűnismétlés veszélye. Ekkor azt javasoltam a gyámhatóságnak, hogy nem szükséges a védelembe vétel.

Erre a véleményre rácafoltt rövid időn belül a fiú (még a védelembe vételi tárgyalást megelőzően). A gyógykezelés ideje alatt bolti lopást követett el egy társával. A védelembe vételi tárgyalás során nem értette, hogy miért olyan nagy probléma ez, a másik fiú megverését pedig teljesen jogosnak tartotta.

- Egy kilenc éves kisfiú esetében a bizonytalan lakhatási feltételek, a szülők elhanyagoló bánásmódja, iskolai magatartási problémák, pénzkezelési gondok, nem megfelelő higiénés állapotok miatt került sor a védelembe vételre. A jelzést az iskola gyermekvédelmi felelőse tette.

A családdal volt kapcsolata a gyermekjóléti szolgálatnak, de nem volt alapellátásban a gyermek. Korábban (a tavasszal) lakhatási problémák miatt fordultak a szolgálathoz a szülők. Akkor a családgondozó megpróbált közreműködni egy házvásárlásnál, de sajnos megghiúsult a terv, mert az ingatlanok nem voltak rendezve megfelelően a földhivatalnál a tulajdoni viszonyai.

A lakókörnyezet (a ház kívül-belül és az udvar) nagyon elhanyagolt, a ház nagyon rossz állapotban van, mivel akkor még nem volt a saját tulajdonuk, ha akarták volna, és esetleg módjuk is lett volna rá, akkor sem kezdhettek volna hozzá a javításokhoz a tulajdonos engedélye nélkül. A ház tulajdonosával rossz volt a viszonyuk, mert egy idő után, nem fizették az albérletet. Elképzelése sem volt a családnak, hogy hová költözhetnek volna innét. A házban víz nincs, az utcáról a közkútból hozzák edényekben a vizet. A villanyt kikötötték.

A kisfiú magatartásával kapcsolatban a szülők azt mondták, hogy semmi változást nem vettek észre, és nem tudják, hogy mi lehet az oka az iskolai magatartás problémáknak. Szerintük otthon a családban minden rendben van. Arra, hogy miért nem fizetik már egy éve a gyermek étkezési térítési díját, nem kaptunk választ. A család jövedelmi viszonyai nem indokolták a fizetési elmaradást. A kisfiú tisztálkodásával kapcsolatban az anya elmondta, hogy a gyermek minden nap mosakodik, lavórban tisztálkodik.

A havi bevételük (mielőtt az apa munkanélküli lett) 110-120.000 Ft körüli összeg volt, amit az anya alkalmi munkával ki tudott bővíteni. A nagytakarítás ráférne az egész házra. Olyan körülmény nem állt fenn, ami okot adott volna az azonnali intézkedésre (családból történő kiemelésre). A kisfiú egyedüli gyermeke a házaspárnak és a házban csak a háromtagú család él. Az apa munkanélküli lett, így kevesebb lett a jövedelmük. A lakhatásuk is bizonytalan volt mivel a tulajdonos ki is lakoltathatta volna őket.

- 2010-ben két fiúgyermek esetében érte el, illetve haladta meg az igazolatlan iskolai hiányzás az 50 órát. A törvény értelmében mindkét gyermeket védelembe vette a gyámhatóság.

- Az egyik fiú családja 2004-ben került kapcsolatba a gyermekjóléti szolgálattal és 2009-ben lett megszüntetve a gyermekek védelembe vétele. A fő probléma a nem megfelelő higiénés körülmények és a visszatérő fejtetvesség volt. A fiúnak korábban is voltak problémái az iskolába járással, a magatartására vonatkozóan is érkeztek jelzések.

L.17 éves, ebben a tanévben még tanköteles, értelmi képességei nem indokolják, hogy 17 évesen csak 8 általános végzettséggel rendelkezzen. A 6. osztályt még Tengelicen fejezte be, ezt követően Kölesdre került, innen Szekszárdra majd Szedresbe, itt a nyolcadik évfolyamot magántanulóként fejezte be. Az általános iskola elvégzése után Szekszárdra a Szent László Szakképző Iskolába került. Az iskola október elején küldte a jelzést, hogy a fiú 65 órát mulasztott igazolatlanul. A gyermek édesanyja próbálta hárítani a felelősséget az iskola irányába és azt mondta, hogy iskolát fognak váltani, és oda majd járni fog a fia, ez sajnos azóta sem valósult meg.

- A másik fiú, aki igazolatlan iskolai hiányzás miatt került védelembe 16 éves és szintén jó képességű, de jóval képességei alatt teljesít. Szeretne rendőr lenni, nem ebbe az iskolába akart járni, de a tanulmányi eredménye miatt nem vették fel az elsőre megjelölt iskolába. Amikor a jelzés érkezett 32 óra igazolatlan hiányzása volt, ekkor alapellátásban történő gondozásba került, de sajnos ez nem vezetett eredményre. A szülők tehetetlennek érezték magukat. T-re az előző tanévekben nem volt jellemző az iskolai lógás. Időközben sikerült a gyermeket Palánkra a Csapó Dániel Középkiskola 9. évfolyamába átíratni, de sajnos onnan is további igazolatlan hiányzásokról kaptunk jelzést.

- Egy két éves kislány alapellátásból került védelem alá. Az anya külön él a férjétől, 5 közös gyermekük van. 2009-ben, amikor a településre költözött, a négy nagyobb gyermeket a férjénél hagyta Faddon. Közben a férj börtönbe került, a négy nagyobbik gyermek pedig nevelőszülőknél él, mert átmeneti nevelésbe vették őket. Információink szerint az anya nem látogatja a gyermekeket. A kislányt május (2010.) óta alapellátásban gondoztam, a rendőrségi jelzésig nem merült fel olyan probléma, ami indokolta volna a védelembevételt.

A rendőrség értesítette a gyámhatóságot, hogy október 21-én a két éves kislányt a rendőrök vitték haza, mert felügyelet nélkül sétált a lakóterülettől távoli útszakaszon. A rendőrök állampolgári bejelentés miatt mentek a helyszínre.

Az anya a történeteket könnyen megakadályozhatta volna, mivel a ház körül van kerítés, csak gondosan be kellett volna, a kaput csukni. A rendőrségi jelzés alapján úgy tűnik, hogy a kislány nem először ment el otthonról. Az anya azt mondta nekem, hogy csak a szomszédban lakó kis barátjához indult biztosan, és csak rövid ideig hagyta az udvaron egyedül. Az utóbbi biztos hogy nem igaz, mert ahhoz, hogy a két éves kislány olyan hosszú utat megtegyen, mint ahol megtalálták, sok időnek kell eltelni. Fokozza a problémát, hogy erdős terület veszi körül a településrészt, ahol nagyon könnyű eltűnni.

A védelembevétel mindenképpen indokolt, az anya gyermeket veszélyeztető magatartása miatt.

- Egy testvérpárt 2009. 09. 21-én *Tengelic Községi Önkormányzat Jegyzője* ideiglenes hatállyal a nagyszülőnél helyezte el. *Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Szociális- és Gyámhivatala* felülvizsgálta az ideiglenes hatályú elhelyezést és hozzájárult, hogy az anyai nagyszülő családba fogadja a gyermekeket.

A családbafogadást követően a szülők nem fogtak össze, hogy gyermekeiket visszakapják, hanem mindketten saját utat kezdtek el járni. Az anya néhány nap múlva elköltözött Pestre.

Az apa eleinte sok időt töltött Szedresben az édesanyjánál, majd hónapokra hozzá költözött. Egyik fél sem látogatta gyakran a gyermekeit. Folyamatos volt a családtagok között az ellentét, az egymásra mutogatás a gyermektartásdíj nem fizetése miatt, illetve a kapcsolattartás akadályozása (?) okán.

Mivel a szülők hónapokra elköltöztek a településről, hazalátogatásuk pedig teljesen kiszámíthatatlan, spontán volt, így a kapcsolatot sem tudta a családgondozó tartani velük.

A nyár elején az apa hazaköltözött és hozta magával új élettársát és annak óvodás korú kisfiát. A tengelici házat kitakarították és nem egészen 2 hónapig éltek itt. Időközben az anya is hazaköltözött szintén új élettárrsal, és a két új család közösen élt a házban. A béke nem tartott sokáig, és egy vitát követően az apa elköltözött élettársával Szedresbe az édesanyjához. Az anya élettársával továbbra is a házban maradt. Élettársa alkalmi munkákat vállalt időnként, ebből tartották fenn magukat nagyon szűkösen. A családbafogadás éves felülvizsgálata idején az anya élettársa állandó munkahelyet létesített Székesfehérváron, de még a próbaidő alatt felmondott.

Többször történt náluk családlátogatás, melynek során kiderült, hogy a házban most nincs gond a renddel és a tisztasággal. Az anya idejét régen a számítógép és az internet töltötte ki, ezt a problémát úgy oldották meg, hogy nincs számítógépük. A családbafogadás felülvizsgálata során a nagymama úgy nyilatkozott, hogy az unokáit vissza szeretné adnia a lányának, az anya is ezt szeretne volna, a kislányok apja pedig nem akarta magához venni a gyermekeit. A városi gyámhivatal hosszas és alapos vizsgálódás után az anyánál helyezte el a kicsiket, a védelembé vétel javaslatával egybekötve. A családi kapcsolatok továbbra sem felhőtlenek, nagyon gyakoriak az ellentétek, a viták, mindkét fél a másikat okolja a kialakult konfliktusokért. Hatalmas sértődöttség van bennük egymás iránt. Gyakran találkozni ellentétes állításokkal. Erős kontrollra lesz szükség ahhoz, hogy az anya meg tudja felelni az anya szerepből adódó elvárásoknak.

A 2010-ben védelembevett 7 gyermekből egy a nagykorúvá válása miatt kikerült ki a gyermekvédelmi rendszerből. A másik 6 gyermek az utolsó negyedévben került védelembé, így esetükben még kevés javulásról lehet beszámolni, de már van, akinél látszik az előrelépés.

Az alapellátás, illetve a védelembévitel során tett intézkedések:

- gyakori családlátogatás,
- kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás az érintett jelzőrendszeri tagokkal,
- gyermekek egészségi állapotának nyomon követése,
- segítőbeszélgetések a gyermekekkel és a szülőkkel egyaránt,
- anyagi támogatáshoz való hozzájutás elősegítése,
- információnyújtás,
- ügyintézés,
- lelki támogatás,
- a család számára szükséges használt ruhák és tárgyak gyűjtése és adományozása stb.

Ideiglenes hatályú elhelyezés:

2010-ben nem kellett ideiglenes hatályú elhelyezést alkalmazni.

Átmeneti nevelt gyermek:

2010-ben 3 anyával volt a családgondozónak kapcsolata, akiknek a gyermekeik átmeneti nevelésben élnek.

Újjonnan egy anya négy gyermeke került nevelőszülőkhöz, az anya egyáltalán nem látogatja őket, új élettársi kapcsolatot létesített és még decemberben gyermeke is született az élettársától. Esélyt sem látok arra, hogy valaha visszakerülhessenek a gyermekek a vérszerinti szülőkhöz.

Az egyik anya gyermeke nagykorú lett 2010-ben, ő csecsemőkora óta külön élt az édesanyjától.

A harmadik gyermeknél sincs esély arra, hogy majd a vérszerinti anya fogja nevelni, neki a nagymama a nevelőszülője, így legalább a kapcsolattartás viszonylag gyakori.

A jelzőrendszer éves működése:

A jelzőrendszeri tagok között a leggyakoribb kapcsolattartási forma a személyes megbeszélés, gyakori a telefonos információ átadás. Az írásban azok a jelzések érkeznek, amelyek a jelzőrendszeri tagok megítélése szerint a probléma jelleg és/vagy súlyossága miatt szükségesek. Ilyenkor felveszem a kapcsolatot a megfelelő intézményekkel, az információval bíró jelzőrendszeri tagokkal, és az érintett családdal. Közösén próbálunk megoldást találni a probléma kezelésére. Minden jelzésre válaszolok. Összességében elmondható, hogy jó a kapcsolat a jelzőrendszeri tagokkal.

A gyámhatóság munkatársaival szoros és nagyon jól összehangolt az együttműködés, igyekszünk a döntéseinkkel a gyermekek javát szolgálni, bár időnként úgy érezzük, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközt bevetettünk, még sem vagyunk elégedettek az eredménnyel.

Szakmaközi megbeszélés:

2010-ben a gyermekjóléti szolgálat 6 alkalommal tartott szakmaközi megbeszélést a jogszabályi változásokkal kapcsolatosan.

2. A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő- piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Tengelicen a gyermekek napközbeni ellátását az intézményi társulás által fenntartott helyi óvodában és általános iskolában napközi biztosítja 6. osztályig. 2011/2012 tanévtől kezdődően 7. majd ezt követően 8. osztályig. Az óvodába minden 3-6 éves kor közötti gyermek számára férőhelyet tudnak biztosítani. Jelenleg 50 gyermek veszi igénybe az óvodai ellátást, ebből 5 gyermek fél napot tölt az intézményben.

A három éven aluli gyermekek bölcsődei ellátására illetve az egyéb napközbeni ellátására nem mutatkozott igény.

3. A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

A gyermekvédelmi támogatási rendszerről szóló önkormányzati rendeletben foglaltak szerint az átmeneti gondozás keretében helyettes szülői hálózat kerül kiépítésre, melynek részletes szabályait az érintett önkormányzatokkal kötött társulási megállapodás tartalmazza. Jelenleg még nem működik.

IV. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:

Védelembe vétel:

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

Védelembevitelre általában azért kerül sor, mert az adott család halmozottan hátrányos helyzetben van, esetleg a tankötelezettség megszegése is előfordul.

Gyakran előfordul, hogy egyszerre több bonyolultabb probléma áll fenn, melyek alapellátás keretében nem megoldhatók, illetve a szülő(k) / gyerekek nem működnek együtt a családgondozóval. (A hatósági beavatkozások okait a gyermekjóléti szolgálat részletesen bemutatta a fentiekben.)

A **védelembe vétel** alatt álló gyermekek száma 2010. év elején **6 fő** volt, az érintett gyermekek **5 család** gyermekeiből tevődtek össze.

2010. évben az újonnan védelembe vettek száma 7 fő, ebből egy gyermek védelembe vétele még 2010-ben megszűnt.

Az újonnan védelembe vettek közül 2 fiú nem teljesítette a tankötelezettségét. Az ő esetükben az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére és természetben történő juttatására került sor. Egy fiú esetében a hatósági intézkedésre elhanyagolás és a család rossz anyagi körülményei miatt került sor. Az ő esetében szintén a családi pótlék természetben kerül felhasználásra a család által lakott ingatlan megvásárlásának törlesztő részleteként. Egy testvérpár védelembevitelére hazakerülés miatt került sor. Egy kislány a szülő hanyagsága miatti veszélyeztetése, egy nagyfiú pedig bűncselekmény elkövetése miatt került védelem alá.

Védelembe vétel felülvizsgálatára öt család illetve hat gyermek esetében került sor 2010. évben. A felülvizsgálat eredményeként a gyámhatóság mind a hat gyermek esetében megszüntette a védelembe vételt, három esetben nagykorúság miatt, három esetben pedig megszűnt a veszélyeztettség oka. A fennmaradt problémák mértéke nem ad okot további hatósági intézkedésre, alapellátásban kezelhetők. 2010. december 31. napon 6 gyermek állt védelembe vétel alatt.

Az intézkedéseknek köszönhetően az érintett családok esetében különböző mértékben, de javult a helyzet.

Iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése:

Ha a gyermek nem teljesíti tankötelezettségét és összegyűlik **10 igazolatlan** órája, az iskola ezt jelzi a jegyzői gyámhatóságnak. A jegyzői gyámhatóság végzésben figyelmezteti a szülőt arra, hogy az adott tanévben mulasztott ötvenedik igazolatlan óra után el fogja rendelni az iskoláztatási támogatás felfüggesztését és ezzel egyidejűleg a gyermek védelembe vételét.

2010-ben két figyelmeztető levelet, 2011-ben eddig 1 figyelmeztető levelet kellett a szülőknek kiküldeni.

Amennyiben a gyermek továbbra sem teljesíti tankötelezettségét és **50 igazolatlan** órája összegyűlik, a jegyzői gyámhatóság – az iskola jelzése alapján – felfüggeszti az iskoláztatási támogatást és védelembe veszi a gyermeket. A jegyzőnek e körben mérlegelési lehetősége nincs.

Az 50 igazolatlan óra automatikusan az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével és **a gyermek védelembe vételével jár.** Az iskoláztatási támogatás 2 gyermek esetében került felfüggesztésre igazolatlan hiányzás miatt az elmúlt évben.

Az iskoláztatási támogatás felfüggesztése esetén a gyermek után járó iskoláztatási támogatást a települési önkormányzat részére a Magyar Államkincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára utalja át a kincstár és nem a szülőnek. Az iskoláztatási támogatás felhasználásáról a jegyzői gyámhatóság által kirendelt eseti gondnok gondoskodik.

Ideiglenes hatályú elhelyezés:

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket ideiglenes hatállyal a családjából kiemelheti és más a törvényben meghatározott helyre elhelyezheti.

2010-ben nem kellett ideiglenes hatályú elhelyezést alkalmazni.

Teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételével 2010-ben egy gyermek családi jogállása sem rendeződött. Nyilvántartásunk szerint 4 gyermek családi jogállása rendezetlen 2010. év végén.

Ügygondnok, szakértő kirendelésére, felmentésére, leltározási feladatok végzésére nem került sor.

Eseti gondnok kirendelésére 3 esetben az iskoláztatási támogatás felfüggesztése miatt került sor.

Más hatóság környezettanulmány készítésére kilenc esetben kérte fel hivatalunkat az év folyamán. A környezettanulmányok gyermektartásdíjjal kapcsolatos perekhez, gondnoksági ügyekhez és családba fogadás felülvizsgálatához kellettek.

V. Városi gyámhivatal hatósági intézkedései

A tavalyi évben Szekszárd Városi Gyámhivatal a fentebb említett ideiglenes elhelyezés felülvizsgálatával kapcsolatban intézkedett. Az intézkedés eredményeként az ideiglenes elhelyezést megszüntette és a fentiek szerint az anya szülői felügyelete alá helyezte a gyermekeket.

VI. Szakmai ellenőrzés

2010. évben a Dél-dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala célvizsgálatot tartott.

- A célvizsgálat kiterjedt a gyermekjóléti szolgáltatás személyi és tárgyi feltételeire, szakmai tevékenységére, nyilvántartására és dokumentációira. Összegzésként megállapításra került, hogy a gyermekjóléti szolgáltatás a jogszabályoknak megfelelően történik.

Indítványozták, hogy a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés szakmailag kerüljön elkülönítésre.

- A célvizsgálat kiterjedt továbbá, a gyermekek napközbeni ellátására, gyermekek átmeneti gondozására, bűnmegelőzési tevékenységre.

- A célvizsgálat kiterjedt, a jegyző gyámügyi hatósági feladatkörében végzett tevékenységén belül a védelembe vételre, ideiglenes hatályú elhelyezésre, környezettanulmány-, leltárkészítés, gyámhivatali határozatok végrehajtására, teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére, eseti gondnok, ügygondnok kirendelésére, pénzbeli és természetbeni ellátásokra és a nyilvántartások vezetésére. Összegzésként megállapításra került, hogy a gyámhatósági feladatkörben végzett tevékenység a jogszabályoknak megfelelően történik.

VII. Jövőre vonatkozó javaslatok

Várhatóan a gyermekvédelmi és szociális rendszer átalakulására kerül sor. A jövőben a változásokhoz igazodva kel feladatainkat ellátni.

2011. január 1-jétől nyitotta meg kapuját a felújított Faluház, amelyben a gyermekek számára hasznos és változatos szabadidős programokat lehet és kell is szervezni, melyek által megakadályozható a gyermekek elkallódása, veszélyeztetettség kialakulása.

VIII. Bűnmegelőzés, bűnelkövetés

Bűnmegelőzési program még nem készült a településen ennek elkészítését 2011. évben tervezzük. Eddig ilyen program készítése nem volt sürgető, mivel a gyermekkorú, illetve fiataikorú bűnelkövetés nem jellemző településünkre.

Településünkön 2010. évben egy fiataikorú által elkövetett bűncselekménynek minősülő eset történt.

IX. Együttműködés a civil szervezetekkel, jelzőrendszeri tagokkal

1. A településünkön működő civil szervezetekkel megfelelő az önkormányzat együttműködése.

A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére alkalmas a Horgászegyesület ifjúsági, valamint a gyermek tagsági lehetősége és a Sportegyesület ifjúsági szakosztálya.

A Felnövekvő Nemzedékért Alapítvány a tengelici általános iskolában tanuló gyermekeket támogatja. A gyermekek kiemelkedő tanulmányi eredményét, sportteljesítményét, vagy közösségi tevékenységét jutalmazza könyvekkel, oklevéllel, rajzeszközzel, stb.

A Rollecate Kft. kézilabda szakosztályt működtet a gyermekek számára. Tengelice-Szőlőhegyen a civil egyesületek összefogással szokták megrendezni a gyermekek számára tartandó ünnepeket. Az elmúlt években az önkormányzat pénzbeli támogatást nyújtott ezen civil szervezeteknek.

2. Községünkben a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látják el a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a védőnő, a háziorvos az általános iskola és óvoda gyermekvédelmi felelőse és a körzeti megbízott. Ők a jelzőrendszer tagjai. Jelzéssel élnek a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére. A jelzőrendszer tagjai együttműködnek a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával és a gyámhatósággal is. Jelzőrendszeri tanácskozást 2010. március 28-án szervezett a családgondozó, ahol lehetősége volt a tagoknak arra, hogy elmondhassák, milyen tapasztalataik vannak a családokkal kapcsolatban, lehetőség nyílt a problémás gyermekekre és családokra ráirányítani a figyelmet.

A családgondozóval napi kapcsolatban állunk, az általános iskola gyermekvédelmi felelősével is szinte hetente találkozunk. Ha kell, közösen keressük fel családlátogatás keretében a jelzett családokat.

Megítélésünk szerint településünkön az észlelő-jelzőrendszer jól működik, az alapellátási és hatósági munka jól kiegészítik egymást.

Tengelic 2011. május 16.

Tolnai Lászlóné
Jegyző

A beszámoló elkészítésében részt vett:

- Junkunczné Berhardt Katalin családgondozó
- Szécsényiné Dóka Emőke igazgatási ügyintéző